

KMETOVALEC

Glasiło Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3. Urejuje Viljem Rohrman.

Štev. 9.

V Ljubljani, 15. maja 1929.

XLVI.

VSEBINA: Uvoz zaklane živine v Avstrijo — zopet dovoljen. — Novi način za vpeljavo mlekarstva. — Bolno krompirjevo gomolje. — Pomladansko škropljenje drevja po cvetju. — Živinska razstava v Novem mestu. — Varnostne naprave na strojih. — Razstava perutnine v Zagrebu. — Planšarski tečaj na Jesenicah. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Nedeljska predavanja in tečaji. — Kmetijske novice. — Gospodarske stvari. — Dopisi. — Književnost. — Razstava perutnine in kuncev. — Poučni zlet v Monakovo. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Uvoz zaklane živine v Avstrijo — zopet dovoljen.

Spor, ki je nedavno nastopil med Avstrijo in našo državo zaradi uvoza naše živine v Avstrijo, je zopet poravnal. Kakor smo poročali v 7. številki „Kmetovalca“ z dne 15. aprila, je avstrijska vlada omejila uvoz zaklane živine, čeprav je to nasprotovalo jasnemu besedilu trgovinske pogodbe in poznejšega dodatka. Avstrijske oblasti so se sklicevale na mednarodne veterinarne pogodbe in so zlasti osporavale uvoz zaklane živine brez drobovja. Naša vlada je ostro nastopila proti tej akciji ter odposlala na Dunaj inspektorja ministrstva trgovine in industrije, dr. Lazareviča, ki je z ostalimi zastopniki naše vlade posredoval pri dunajski vladi, da reši spor mirnim potom.

To posredovanje je uspelo. Med avstrijsko in našo vlado je bil dosežen sporazum, po katerem bo avstrijska vlada omilila svoje uvozne odredbe in izvajala trgovinsko pogodbo z našo državo po uzancih, ki so bile doslej med obema državama v veljavi.

Novi način za vpeljavo mlekarstva.

Kakor povzamemo iz nekega dopisa iz Belovara, je začel tamkaj zastopnik Švedske industrije, dr. Boris Sulima, prirejati mlekarško-sirarske tečaje za izvežbanje sirarjev za manjše obrate, ki jih vpeljuje s pomočjo imenovane tvrdke na ta način, da daje potrebne mlekarne stroje na upanje in skrbi za potrebni pouk. Te mlekarne so urejene za podelavo 300 do 500 l mleka; instalira jih dr. Sulima za ceno 11.200 Din in več. Lastniki teh mlekarren odplačujejo dolg tekom enega leta proti obvezi, da prevzame tvrdka inventar nazaj in vrne denar, ako bi se izkazalo, da ne more mlekar na z dobičkom poslovati in uspevati. Nabavitelji, oziroma snovatelji teh mlekarren so dolžni, na stroške dr. Sulime obiskovati 3 do 4 mesečni tečaj, ki ga vodijo

prvovrstni instruktorji in v katerem se uče izdelovati tiste vrste sira, ki jih zahtevajo na trgu. Tvrdka skroji celo za napredek mlekarne tudi nadalje, in sicer na ta način, da pošilja svoje instruktorje, ki odpravljajo napake in pripravljajo enotne izdelke za svetovni trg. Tvrdka se tudi briga za oddajna mesta za sir in mlečne izdelke. Ona združuje posamezne mlekarne v zadrage in te v zveze, da se omogoči eksport mlečnih izdelkov. Prvi eksport čajnega masla v Nemčijo se že v kratkem zvrši.

Mlekarški tečaj, ki se je vršil v Belovaru, je obiskalo 18 udeležnikov, ki so napravili izpit. Vsi so se izvežbali za mlekarne po 300 do 500 l dnevne podelave. Kakovost njih izdelkov je izvrstna, kar dokazuje najbolj dejstvo, da se ti izdelki sproti prodajo in to celo v malem Belovaru.

Udeleženci mlekarškega tečaja izdelujejo mlečne izdelke v skupinah in po vrsti, najprej pod neposrednim vodstvom instruktorja in pozneje bolj samostojno, dokler ne začno po dveh mesecih delati čisto samostojno brez neposrednega nadzorstva instruktorja.

Instruktor jim med delom pojasnjuje vsako podrobnost. Ko je delo izvršeno, jim pojasnjuje potrebno teorijo in opozarja na napake, ki lahko nastanejo iz nepazljivosti ali premale brige. Včasih dopušča namenoma kake pogreške, da se zamorejo tečajniki na lastne oči prepričati o slabih posledicah takih napak in premale brižnosti. Vsak tečajnik mora voditi svoj dnevnik, v katerega zapisuje recepte. Na ta način se popolnoma nauče, kar jim je treba znati za take mlekarne obrate. — r —

Bolno krompirjevo gomolje.

Pri semenskem krompirju je važno, da je gomolje zdravo, kajti le od takega gomolja lahko pričakujemo zdrav in izdaten pridelek. Če je gomolje bolno, bo tudi vsa rast od prvega početka naprej trpela in prav lahko se zgodi, da se mlade rastline posuše.

Čitajte in shranjujte „Kmetovalca“!

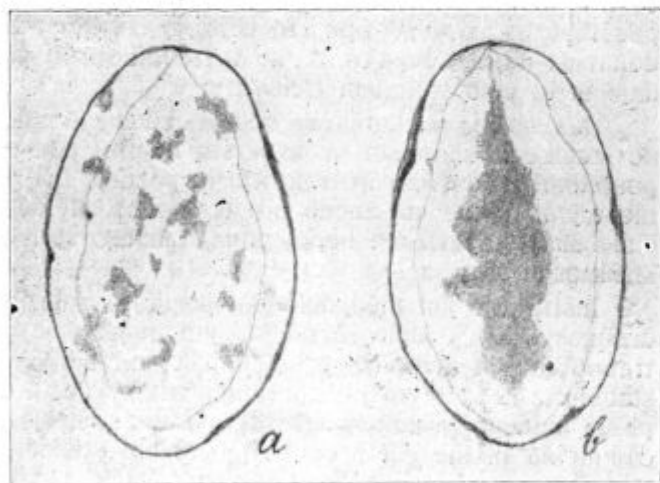
Zdravo gomolje poznamo na tem, da je meso na prerezu popolnoma čisto in značilne barve. Kakorhitro pa zapazimo v mesu pege ali lise, rjavkaste ali temne barve, je to znak, da gomolje ni zdravo in da je nesposobno za seme. Če sadimo tak krompir, prenašamo bolezen naprej in kvarimo sami pridelke. Kdor sadi krompir leto za letom na isti njivi in vedno le domače seme, se najbolj izpostavlja nevarnosti, da mu krompir opeša (degenerira), da postane mehkužen in podvržen eni in drugi bolezni.

Na gomolju se prikazujejo te-le bolezni:

1. Krompirjeva plesen. Ta bolezen se prikaže najprej na listju in je pri nas najbolj znana. Nazadnje se loti tudi gomolja in povzroča v mesu tiste rjave, temnosive in črne lise, ki se razvijejo tik pod kožo in zajedajo globoko v meso. Sl. 23. nam kaže od plesni bolni gomolj. Ker se bolezen prenaša po gomolju, ni takega gomolja saditi. Varovati se je pa tudi vsega, kar pospešuje to bolezen. Razen pravočasnega škropljenja z raztopino modre galice in apna je važno, da s krompirjem kolobarimo, da ga ne sadimo na sveži gnoj, da ga spravljamo, ko nam dozori in le ob suhem vremenu in da ga tudi na suhem shranjujemo.

Slika 23. Krompirjeva plesen na gomolju. Tik pod kožo so temnorjave ali črne pege, ki se zajedo v meso.

Slika 24. Bakterioza gomolja. a) Prerez gomolja z rjavimi pegami po mesu. b) Ista bolezen, razširjena po mesu (suha gniloba).

2. Gomoljna bakterioza, ki je znana tudi z imenom suha gniloba in mokra gniloba. Ta bolezen napada gomolje in se prikaže zaradi tega šele jeseni, ko izkopavamo krompir. Če prerežemo krompir, najdemo v mesu drobne ali debelejšje pege ali lise, rjave barve (glej sl. 24.). To opazujemo zlasti v mokri jeseni in na težki zemlji. Včasih se izpremeni vse meso v sluzasto tvarino. Takrat govorimo o mokri gnilobi. Če se pa bolezen zasuši, nastanejo v notranjosti votline, prevlečene z belo škrobnato skorjo. To je pa tako imenovana suha gniloba. Dolgo se je mislilo, da so ti pojavi posledica krompirjeve

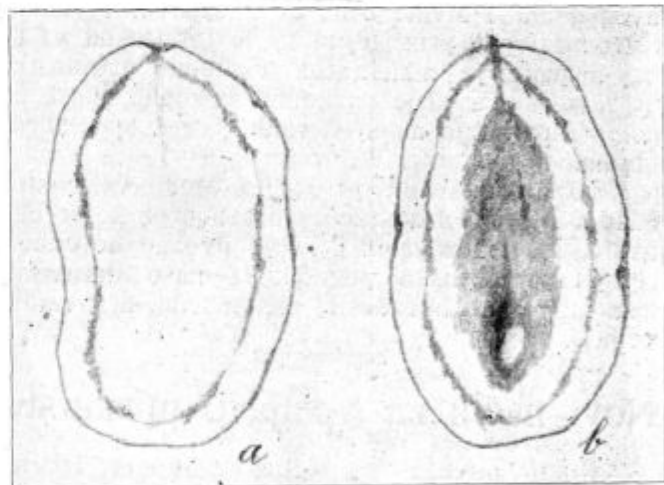
plesni. Natančne preiskave so pa dognale, da povzročajo to bolezen glivice „bakterije“ (ne plesni) in zato jo imenujemo gomoljno bakteriozo.

3. Obročasta bakterioza. Tako napaden krompir je na videz zdrav. Če pa gomolje prerežemo, najdemo na notranji strani podkožne plasti in vzporedno z njo cel obroček rjave barve, ki razodeva to bolezen. (Glej sl. 25.) Tudi tako bolnega krompirja ne smemo saditi. Tak krompir, ki je močno napaden, sploh ne izkali ali se pa razvije tako zanikarno in slabo, da gredo rastline pozneje po zlu, včasih šele ob zorenju. L. 1905. je ta bolezen v nekem kraju Nemčije tako nastopila, da je bila domalega uničena vsa letina.

R.

Pomladansko škropljenje drevja po cvetju.

Prvemu škropljenju drevja z 2% raztopino modre galice in apna ali z 2½% žveplovo-apneno brozgo, ki ga pravilno in pravočasno, t. j. preden začne sadno drevje brsteti, obavimo, sledi še nadaljnje drugo, tretje in tudi četrto škropljenje z istimi sredstvi. **Najvažnejše je prvo in drugo škropljenje,** kot nekako izpolnilo pa tretje in četrto. Kolikokrat je drevje škropiti,

Slika 25. Obročasta bakterioza na krompirju. a) Manj napadeno gomolje. b) Močno obolelo gomolje. Bolezen se razvija okrog podkožne plasti in preide nazadnje tudi v sredino mesa.

n. pr. proti fuzikladiji ali škrlupu, je v naprej težko povedati, ker odvisi nastop te bolezni od raznih okoliščin.

Na razvoj raznih paležev in rji, ki nam uničujejo plodove in drevje, ima vpliv tudi lega in pomladansko vreme. V vlažnih nizkih legah in ob vlažnem in toplem vremenu, maja meseca in začetkom junija, napravijo te bolezni občutno škodo. Opaža se tudi, da so nekatere sorte proti tem boleznim bolj vztrajne. Od jablan n. pr. so izredno občutljive proti škrlupu: rdeči jesenski in beli zimski kalvil, gdanski robač, zlata parmena, rdeči šteti-

nec in orleanska reneta. Odporne pa so: rumeni belfler, Baumanova reneta, zeleni knežak, bobovec, kraljevi kratkopicelj, kanadka, boskopski kosmač, landsberška reneta, šarlamovček, damasonka in ananasova reneta.

Pri nas, ko imamo spomladi večinoma bolj vlažno vreme, kaže, da škropimo v **drugič takoj po cvetju z 10% raztopino modre galice ali z 2% žveplovo-apneno brozgo**, in sicer, ko se razvijejo prvi zeleni listi. Ta čas poškopimo **vse mlade liste**, pa tudi že morebitne cvete. Cveti vsled tega prav nič ne trpe. Škropiti je z dobrimi škropilnicami, ki fino in drobno prše. Tekočina mora biti enakomerno in fino razpršena po vseh zelenih delih, zlasti po listju. Škropimo tako, da se postavimo k deblu in začnemo škropiti navzven. Od škropilnic, ki jih danes uporabljamo, zahtevamo, da so solidno napravljene, da preneso vsaj osem atmosfer pritiska, da imajo dobre razpršilnike in da so razmeroma poceni. Majhnim posestnikom služi prav dobro ročna škropilnica „Ideal“: za večje posestnike in podružnice (kmetijske in sadijske) priporočam Flickovo ali pa Holderjevo avtomatično škropilnico.

Ko dorasejo nekoliko poganiki in se dodobra razvijejo listi ter plodovi, t. i. približno 3 tedne po drugem škropljenju (junija), škropimo v **tretje**, in sicer zopet z 1% raztopino modre galice ali pa z 2% žveplovo-apneno brozgo. To škropljenje je vsled tega važno, ker ostanejo le oni plodovi in listi brez zdravil, ki smo jih poškopili. V izjemnih primerih, če nastopi slabo vreme, škropimo ravnotako še v četrtič, zlasti takrat, ako je bolezen močno nastopila.

Fr. K.

Živinska razstava v Novem mestu.

Naše kmetijstvo doživlja zadnji čas težko gospodarsko krizo. Tozadevne posledice občuti predvsem Dolenjska, koje narodno gospodarstvo vsled pomanjkanja industrije temelji docela na kmetijstvu.

Ako se godi kmetovalcem slabo, tudi obrtnik in trgovec slabo izhajata, kajti kmetovalec je, kakor povsod pri nas tako tudi na Dolenjskem, glavni odjemalec — konsument — obrtniških in trgovskih proizvodov.

Glavni vir dohodkov je bil za dolenjskega kmeta do nedavnega — vinogradništvo. Vendar je svetovno tržišče za to panogo zadnji čas tako neugodno, da bo moral tudi dolenjski kmet v bodoče iskati svoje dohodke predvsem v reji lepe plemenske živine. Tozadevno so podani vsi pogoji in že povpraševanje po naši lepi plemenski živini v južnih krajih dokazuje važnost izboljšanja naše živinoreje. Namesto, da nakupujejo Srbi in Hrvati plemensko živino v inozemstvu, naj jo kupijo pri nas. Namesto, da gre denar v inozemstvo, naj pride v naše kraje, med naše ljudstvo!

Da bo lepa plemenska živina v naših krajih iskana, da bomo privabili kupce z juga v večji meri, moramo našo domačo živino tudi znatno izboljšati. Tozadevno delo se bo pričelo letos v Novem mestu s prireditvijo velike živinske razstave, katere program je razviden v sledečem:

1. Razstava **plemenske živine** se bo vršila 23. junija 1929. na kandijemskem sejmišču. Prigon živali ob 7. zjutraj, otvoritev ob 8. uri.

2. Razstavljena bo plemenska goveja živina in prasiči iz sodnih okrajev Novo mesto, Trebnje in Žužemberk.

3. K razstavi bo pripuščena le enobarvna siva do pšenično-rumena, montaionska in domača dolenjska goveja živina; izključene bodo lisaste in drugobarvne živali.

Od **prasičev** — merjascev in plemenskih svinj — prihajajo v poštev: požlahtnjeno **belo** domače pleme, nemško žlahtno pleme (heševci) in jorkširci.

K razstavi goveje živine se pripuščajo: mladi in stari biki in bikci, plemenske krave in visokobreje telice.

* * *

Lepa plemenska živina bo primerno odlikovana in bodo dobri rejci obdarovani, ozir. nagrajeni.

Najboljše plemensko blago se bo zaznamovalo in ocenilo ter bo služilo za podlago bodočega pospeševalnega dela naše živinoreje.

Kupcem — živinorejcem se bo nudila prilika, odbrati za svojo rejo prvovrstne živali.

Kmetovalci izkoristite priliko ter razstavite svojo dobro plemensko živino!

Živinorejski odbor za novomeški okraj.

Varnostne naprave na strojih.

Število težjih in smrtnih nezgod delavstva, zaposlenega pri raznih strojih, narašča od leta do leta. Pri preiskavah, ki jih v tem pogledu vrši deloma Okrožni in Osrednji urad, deloma pa Inspekcija dela v Ljubljani in Mariboru, se največkrat ugotovi, da leži vzrok nezgodam v pomanjkljivosti varnostnih naprav, ki pri nekaterih strojih sploh manjkajo. Montaža varnostnih naprav, oziroma rekonstrukcija strojev, žag itd. povzroča delodajalcem mnogo stroškov, ki bi lahko odpadli, ako bi bili stroji, ki pridejo na trg, opremljeni z vsemi potrebnimi opazbami.

Pri nabavi strojev, žag in drugih naprav, se delodajalci ne zavedajo, da marsikateri stroj itd. nima predpisanih varnostnih naprav in se potem silno jeze, zakaj se prodajajo in razstavljajo stroji, ki ne ustrezajo predpisom, vsled česar se jim naknadno povzroča visoke stroške za montažo predpisanih varnostnih naprav. Ti stroški bi bili odveč in nepotrebni, ako bi stroje, preden pridejo v promet, pregledal merodajen večak in ugotovil, da-li odgovarjajo varnostnim predpisom.

Zato bo stroje, žage in druge naprave, ki jih razstavijo razni producenti tu- in inozemstva na letošnjem velesejmu v Ljubljani od 30. maja do 9. junija pregledal inspektor dela v Ljubljani, če so opremljeni s predpisanimi varnostnimi napravami, odnosno če odgovarjajo tozadevnim predpisom. Tak pregled je v interesu kupovalcev razstavljenih strojev in v interesu delavstva, ki se ga bo pri teh strojih zaposlevalo. Število nezgod se bo brezdvomno zmanjšalo, kupovalci strojev pa bodo imeli gotovost, da stroji odgovarjajo modernim zahtevam in da so opremljeni z vsemi potrebnimi varnostnimi napravami. Tako si bodo kupovalci tudi prihranili ogro-

mne stroške za naknadno montažo sicer manjkajočih naprav. Pregled bo v korist narodnemu gospodarstvu v obče, ker bo gospodarstvu v marsikaterem primeru ohranjena izvežbana in zdrava delovna sila.

Stroji, razstavljeni, na velesejmu, bi dobili po pregledu tole označbo:

„Opremljeni s potrebnimi varnostnimi napravami!“

Tako bo interesantom omogočena najboljša izbira vsakovrstnih strojev.

Inspekcija dela v Ljubljani.

Razstava perutnine v Zagrebu.

Na zagrebškem velesejmu, ki je trajal od 20. do 28. aprila 1929., je bila tudi razstava perutnine, ki se je odlikovala — kakor je povzeti iz kataloga — zlasti po številnih kurjih pasmah in maloštevilnih razstavljalcih. Samo oblastno posestvo v Božjakovini je razstavilo 12 različnih kurjih pasem, izmed katerih imajo le posamezne nekaj več vrednosti za domače gospodarske prilike. Vsega skupaj je bilo 16 razstavljalcev in 14 različnih kurjih pasem, ki jih je zvečine prištevati bolj meščanski in graščinski kakor pa kmetijski rejli.

Številčno najbolj zastopane so bile sledeče kurje pasme: štajersko zagorska, 20 komadov, Plimetka (Plymouth Rocks), 25 komadov Leghorn, 38 komadov, Orpington, 19 komadov, Langshan, 26 komadov in Rhodeländer, 12 komadov. Prijavljeni podatki o nesnosti izkazujejo pri štajerski pasmi 150—190 jajc, pri Plimetkah 150—200 jajc, pri Leghorn 180—240 jajc, pri Orpington 150 jajc, pri Rhodeländer 220 jajc in pri belih Wyandotkah, katerih je bilo 10 na razstavi, pa 236 jajc. Od pasme Langshan ni bilo tozadnjih podatkov. Seveda se ta nesnost nanaša le na posamezne najboljše jajčarke.

Najvišja nesnost je bila v tem primeru izkazana pri pasmi Leghorn, ki je znana kot posebno dobra jajčarica in stoji danes na prvem mestu. Seveda so merodajne za presojo gospodarske vrednosti ene in druge pasme tudi različne druge lastnosti, ki jih moramo v poštrev jemati, kakor vrednost za meso, utrjenost in odpornost itd.

Razen kurjih pasem sta bili na razstavi tudi 2 pasmi pur (bronasta in Virginska) 3 pasme rac (Pekinške, Orpington in Khaki-Campbell) in 1 pasma gosi (Emdenske). Zanimivo pri nesnosti rac je to, da so race močno prekašale kure, kajti iz podanih uspehov je bilo povzeti, da je znašala nesnost pri Khaki-Campbell 315 jajc in pri Orpington 275 jajc, torej vsote, ki jih dosedaj zaman iščemo pri kurah. Naravno — dobra reja rac je poleg dobre krvi veliko pripomogla k temu uspehu.

Iz Slovenije sta se udeležila te razstave Novošaleško perutninarstvo M. A. gr. Herberstein v Veljuni, ki je razstavilo belo in riavo štajersko-zagorsko pasmo in Khun-Tausch Margareta v Razvanju pri Hočah, ki je razstavila tudi štajerske kokoši.

Vsi razstavljalci so bili bogato obdarovani, le škoda, da ni prišla kmetijska reja do boljšega izraza, kar bi bilo v prihodnje toplo želeli.

R.

Planšarski tečaj na Jesenicah.

V nedeljo, 28. aprila t. l. se je zbralo v občinski dvorani na Jesenicah do 90 planšarjev in članov planinskih odborov ter gospodarskih odsekov, da se udeleže planšarskega tečaja, ki ga je sklical s pomočjo podpore oblastnega odbora načelnik planinskega odbora radovljiškega okraja g. Cvenkel. Navzoča sta bila tudi komisar g. Pokorn kot zastopnik oblastnega odbora in kmetijski svetnik g. Rohman kot zastopnik Kmetijske družbe. Načelnik g. Cvenkel je točno ob 2. popoldne pozdravil vse udeležence in obdelal sam vprašanje o sodelovanju pastirjev pri planinskih melioracijah. Poudarjal je najprej važnost in velik pomen planšarskega stanu za napredek planinskega gospodarstva in živinoreje ter kazal na potrebo boljše izobrazbe in stanovske vzgoje. Zavreči je dosedanje načelo, da je za pastirja vsak dober. Z zgledi je dokazal, koliko dobrega lahko stori marljiv in vesten pastir, ki razume svoj poklic in svoje dolžnosti. Slednjič je podal navodila za čiščenje in za gnojenje planin, ker so v tem pogledu naše planine najbolj zanemarjene.

Strokovni učitelj g. Benko iz mlekarške šole v Škofji Loki je govoril o planinskem mlekarstvu, v kolikor se tiče pastirjev in pastiric, in podal važne nasvete glede molže. Poudarjal je zlasti važnost pravilne molže in potrebo snage pri molži in pri vsem ravnanju z mlekom. Zavzel je stališče proti Hegelundovi molži, ki ima le namišljene prednosti, kakortudi proti teoriji, da se tvori največ mleka med molžo samo. Zagovarjal pa je dvakratno dnevno molžo in molžo do čistega.

Živinozdravnik g. Rigler je govoril o boleznih in prvi pomoči pri nezgodah živine. Toplo je priporočal napravo domače lekarne na vsaki planini in naštel ter opisal vsa tista zdravila in pripomočke, ki bi jih morala imeti vsaka taka lekarna. Obdelal je potrebno pomoč pri ranah, pri otiskih, pojasnil krvomčnost, slinovko in parklievko, napenjanje i. t. d. Njegova izvajanja so našla glasen odmev med poslušalci.

Oglasil se je k besedi tudi kmetijski svetnik g. Rohman, ki je pozdravil zborovalce v imenu Kmetijske družbe in poudarjal veliko važnost takih tečajev za napredek domačega planšarstva. Opozarjal je na vzorno oskrbo planin v Švici in na Solnograškem, ki nam služijo danes lahko za zgled dobrega in uspešnega dela. Če bi se pri nas pred 30 leti začelo s tem delom, bi tudi naše planine izgledale vse drugače.

Slednjič je komisar za agrarne operacije g. Pokorn pozdravil zborovalce v imenu oblastnega odbora, ki je s potrebno podporo omogočil ta tečaj, in je vzpodbujal navzoče planšarje k vztrajnemu delu. Izrazil je nado, da se bodo za naprej prirečali celodnevni planšarski tečaji in za manjše okolišje. Zahvalil se je tudi predavateljem in udeležencem, da so se v tako lepem številu odzvali vabilu na ta tečaj.

Navzoči planšarji in planšarice so bile končno obdarovani z lepimi nagradami, ki jih je razdelil g. komisar Pokorn. Zadovoljno so se vračali udeleženci zopet na svoje domove.

—n.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 32. V nekaterih občinah prodajajo kmetovalci cele gozdove in se les vozi po občinski cesti. To občinsko cesto morajo pa popravljati vsi občani. Ker se pa ta vsled močne vožnje zelo pokvari, je večina posestnikov s tem de-

lom znatno obremenjena. Gre se pa za to, da se dožene, je-li morajo vsi občani popravljati ceste zaradi enega in ali je prodajalec ali kupec dolžan prispevati k popravilu ceste. **Kdo je dolžan popravljati očitno cesto?** (A. Z. v P.)

Odgovor: Občinske ceste morajo vzdrževati vsi občani. Vendar sme občina od posameznih občinskih oddelkov in od posameznih posestnikov, od obrtnih, rudarskih in trgovinskih podjetij in drugih posameznih in juridičnih oseb, ki ceste rabijo v večji meri, zahtevati donesek za njih vzdrževanje. Ta donesek se določi po dogovoru, in če se županstvo in dotični ne morejo pogoditi, tedaj določi oblastni komisar njega višino po razmerju večje uporabe. V Vašem primeru torej ima občina pravico zahtevati od kupcev lesa, da prispevajo k vzdrževanju ceste po razmerju večje uporabe. **L.**

Vprašanje 33. V naši občini dobiva župan za vse županske posle samo 100 Din letne nagrade. Med te posle spadajo razen uradnih dni še razne komisije, pregledi itd., ki jemljejo županu mnogo časa in mu provzročajo izdatke. Sme-li ta za navedena pota in za svojo zamudo zaračunati si potne stroške in zamudo časa, oziroma toliko, da si za ta čas lahko najme možkega delavca? **Kaj si sme župan zaračunati za županske posle?** (F. P. v J.)

Odgovor: Županstvo je častna služba, ki jo mora vsakdo sprejeti in brezplačno vršiti, če je v to poklican ali izvoljen. Le občinski odbor ima sklepati, če dobi župan kako plačilo ali nagrado in v kakšni višini. Vendar ima župan pravico do povrnitve vseh dejanskih stroškov, ki jih je imel pri izvrševanju svojega posla. Za komisije v občini navadno mu ne pritiče nobeno povračilo izdatkov, če ni bilo to zvezano z gotovimi stroški. Za zamudo časa si ne sme ničesar zaračunati, tudi ne za najetje delavca namesto sebe. **L.**

Vprašanje 34. Pred 4 leti sva bila dva lastnika neke travniške parcele, ki je sedaj moja last, ker sem zamenjal dotični del. Nato sem začel ta del parcele gnojiti in ga zasadil s sadnim drevjem. S te parcele pa vodi pot čez sosedov travnik na občinsko pot. Ta travnik je bil lansko leto prodan. Novi lastnik pa sedaj ugovarja, da ne smem voziti drugega kakor seno, ampak samo proti odškodnini. Prejšnji lastnik ni nikoli ugovarjal. Smem sem voziti, kar sem hotel in pripozna to tudi sedaj. **Ali sme sosed ugovarjati, da vozim po tej parceli kaj drugega kakor samo seno?**

Odgovor: Če je vožnja čez sosedov travnik priposestvana, da traja brez ugovora že 30 let, potem ne more sosed zabraniti Vaših voženj in tudi ne more zahtevati kake odškodnine, če se prei ni plačevala. V nasprotnem primeru Vam pa lahko dela ovire, razen če ni z Vašega zemljišča nobene druge poti. V tem primeru pa lahko zahteva odškodnino, zlasti če se je tudi doslej plačevala. Stopite k županstvu in prosite, da se zadeva po občinskih možeh pregleda in uredi. To je predvsem potrebno, če vztraja sosed pri svoji zahtevi. **R.**

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica Javor je zborovala 7. aprila t. l. Od 63 udov je bilo 16 navzočih. Iz poročila je povzeli, da je imel odbor 4 seje in da je sklical dva občna zbora. Nabavljeni trijer je popolnoma plačan. Podružnica je imela 4477 Din dohodkov in 4437 Din stroškov. Upošteta je podpora obl. odbora za delitev koruze. Zastopnikoma podružnice sta bila izvoljena Lud. Gale in Jož. Habič. Pri slučajnostih se je sklenilo, kupiti mlatilnico in travniško brano.

Kmetijska podružnica Poljane nad Škofjo Loko je zborovala 14. aprila t. l. Od 65 udov je bilo 31 navzočih. Iz poročila je povzeli, da je podružnica naročevala umetna gnojila in da se je lotila ustanovitve živinorejske zadruge, prirejanj kme-

tijskih predavanj in obdelave drevesnice. Računski zaključek izkazuje 20.301 Din dohodkov in 18.785 Din stroškov. Za delegata sta bila izvoljena: Iv. Debeljak in Mat. Inglič. Pri slučajnostih se je sklenilo, kupiti stroj za beljenje hlevov in škropljenje drevja.

Kmetijska podružnica v Dolenji vasi pri Ribnici je zborovala 14. aprila t. l. Od 71 članov je bilo 31 navzočih. Iz poročila povzamemo, da je imel odbor 7 sej. Umetnih gnojil je razdelil 41.000 kg. Naročil je novo travniško brano in dosegel, da je občinski odbor v novi stavbi odločil del shrambe za orodje in stroje kmetijske podružnice. Vrt bo drugo leto popolnoma ograjen. Stanje blagajne znaša 1340 Din. Za delegata sta bila izvoljena Hribar Karol in Pogorelec Franc. Pri slučajnostih se je sklenilo, naročiti še eno mlatilnico in prirediti tekoni avgusta tečaj za okuliranje. Ob tej priliki se je vršil tečaj za cepljenje s predavanjem g. Drag. Vončine.

NEDELJSKA PREDAVANJA IN TEČAJI.

Predavanje na Vačah. V nedeljo, 28. aprila t. l. se je vršilo kmetijsko predavanje o priliki občnega zbora kmetijske podružnice, in sicer takoj po prvi maši v prostorih načelnika g. Barbiča. Udeležencev je bilo okoli 50, večinoma članov. Predaval je g. tajnik Kafol o pogojih za zvišanje dohodkov. Kot temeljno misel je obravnaval važnost naprave gnojšč in gnojničnih jam. Po predavanju se je razvila živahna debata. Člani so naprosili za razne načrte in za to, da se v „Kmetovalcu“ objavljajo tudi cene lesu.

Sadarski tečaj v Bohinjski Bistrici se je vršil 25. aprila t. l. v občinski dvoradi. Predaval je g. strok. tajnik Kafol o zatiranju raznih škodljivcev. Navzočih je bilo dokajšnje število članov in višji razredi nadaljevalne šole za dečke z g. nadučiteljem. Popoldne je predavatelj praktično razkazoval napravo modre galice, tobačnega izvlečka, žveplovo-apnene broze, uporabo Hora - patron in škropljenje drevja z različnimi škropilnicami.

Tečaj za obrezovanje špalirjev je priredila ljubljanska kmetijska podružnica v zvezi s Kmetijsko družbo dne 1. maja t. l. ki ga je vodil g. strok. tajnik Kafol. Zbralo se je na vrtu g. dr. Vrančiča, Podrožnikom, precejšnje število interesentov, posestnikov vrtov, ki so pazljivo sledili nad dve uri trajajočem pouku o vzgoji in obrezovanju prtljkovcev in špalirjev. Gospodu dr. Vrančiču iskrena zahvala, da je odstopil svoj vrt v ta namen.

Predavanje v Zagorju. V nedeljo, 5. maja t. l. se je vršilo predavanje o živinoreji. Predaval je g. inž. Jelačin o rentabilnosti reje, za kar je treba intenzivne reje, dobre živine in dobrega krmljenja. Udeležilo se je 35 kmetovalcev. Po predavanju je bil razgovor o ustanovitvi živinorejskega odseka, ki bi imel v Zagorju vse pogoje za uspešno delo. Takšne sestanke in razgovore so velevažni za napredek našega kmetijstva.

KMETIJSKE NOVICE.

Obrtna, industrijska in kmetijska razstava v Ljutomeru. Od 11. do 18. avgusta t. l. se je vršila v Ljutomeru razstava obrtnih in industrijskih izdelkov ter kmetijskih pridelkov. Udeležba razstavljalcev je kar se tiče obrti in industrije, neomejena, na kar opozarjamo interese iz vse Slovenije, osobito iz ljubljanskega sreza, Prekmurja, sosednih okrajev in sosednjih hrvaških pokrajin. Na programu so nadalje: razstava vina iz ljubljanskega in gornjeradganskega okoliša, razstava goveje

živine iz ljutomerskega sreza, sadjarska, vrtnarska in čebelarstva razstava, razstava poljskih pridelkov, semena in poljedelskih strojev, razstava konj znamenite muropolske pasme, združena z dirko, ter lovska razstava. Razne strokovne organizacije so obljubile svoje sodelovanje. Za obrtno in industrijsko razstavo sprejme prijave že sedaj razstaveni odbor, za ostale panoge pa bodo izšli še posebni pozivi.

Velika poljska deželna razstava v Poznaniu se vrši od 16. maja do 30. septembra 1929. Ta razstava ima prikazati ves napredek poljske države v zadnjem desetletju. Razstava zavzema 600.000 m² (60 ha) prostora. Samo različne zgradbe zavzema 135.000 m² prostora. Razstaveni predmeti so razdeljeni na 32 skupin, izmed katerih je posebej omeniti: poljedelstvo, živinorejo, vse stroke industrije, rudarstvo, stavbništvu, prosveto, znanost in umetnost itd. Ob tem času se bodo vršili v Poznaniu različni kongresi, številna zborovanja, zletji itd. Mesto samo nudi razne zgodovinske spomenike in zgradbe, ima lep in bogat zoološki vrt, botanični vrt, velike muzeje itd. S to razstavo se nudi tudi Slovincem ugodna prilika, ogledati si to deželo in njeno bogato kulturo.

Zveza perutninarjev za vso državo. V Zagrebu se je vršil 27. aprila t. l. kongres perutninarjev iz vse države, na katerem se je med drugim sklenilo, da se osnuje zveza perutninarjev kraljevine SHS, ki bo zastopala skupne interese. V upravni odbor je izvoljen iz Slovenije kot njen zastopnik oblastni referent, kmetijski svetnik g. inž. Zidanšek iz Maribora.

GOSPODARSKE STVARI.

Vinski sejm pri Treh Farah. 24. aprila t. l. se je vršil pri Treh Farah v Beli Krajini pod okriljem novo ustanovljene vinarske zadruge vinski sejm, ki naj bi pospešil vinsko kupčijo v metliškem okraju. Udeležba vinskih producentov je bila zelo mnogoštevilna in tudi vina so bila prav dobre kakovosti, toda manjkalo je kupcev, katerim na ljubo se je ta sejm priredil. Ves uspeh prireditve je bil zaradi tega neugoden. Cene vinu so bile povprečno po 5,50 do 6,50 Din.

Gospodarska razstava v Pragi. Ta vsakoletna prireditev, ki jo obiskujejo tudi interesi iz Slovenije, se vrši od 15. do 21. maja. Praška razstava napreduje od leta do leta in je tudi čim dalje bolj obiskana. Razstava obsega vse stroke kmetijstva in kmetijske industrije, najbolj pa gospodarske stroje, ki se jih češki kmetje močno poslužujejo pri svojem gospodarstvu.

IX. mednarodni vzorčni velesejm v Ljubljani se vrši od 30. maja do 9. junija 1929. Po došlih vesteh bo ta prireditev prvovrstna in bo obsegala tudi razstavne predmete iz kmetijstva, poljedelske stroje in orodje, lesne in pletarske izdelke, stavbno industrijo, industrijo živil, razstavo pohištva, razstavo perutnine in kincev, kakortudi najrazličnejše industrijske izdelke in proizvode. V posebnih skupinah bo tudi belgijska, braziljska in italijanska razstava.

DOPISI.

Loče pri Poličanah. Dne 7. aprila se je vršilo izredno zborovanje naše kmetijske podružnice. Obisk je bil jako povoljen, ker je došlo 65 članov. Ker so se društvene zadeve že obravnavale pri predzadnjem zborovanju, se je to pot vršilo predavanje gg. referentov svetnika inž. Zidanška kot zastopnika oblastnega odbora in strokovnega kmetijskega učitelja Zupanca. — Svetnik Zidanšek, kot naš domačin, nam je prav dobro pojasnil namene sedanjega delovanja oblastnega odbora zlasti na polju kmetijstva. Orisal nam je poučevanje v gospodarskih

tečajih, ki so za naša kmetijska dekleta ogromne važnosti. Povedal nam je nadalje, katere zadruge naj bi se v tem okrožju zasnovele za izboljšanje in osušenje travnikov, podal je migljaje za rabo travniških bran, razjasnil sestavo in rabo raznih umetnih gnojil, po katerih naj naši kmetje v večji meri segajo. Nadalje je obrazložil potrebo gnojilnih jam in pravih hlevov ter opomnil z veseljem, da se je začelo v zadnjem času tudi to okrožje živalno brigati za izboljšanje teh naprav. Z veseljem smo tudi poslušali navodilo za porabo škropilnic sistema Holder za zatiranje sadnih škodljivcev, dalje o odbiru žita za seme in o pravilnem globokejšem oranju. — Strokovni učitelj Zupanc pa je predaval o svinjereji. Poudarjal je veliko važnost snage ter svetlobe v svinjari in hlevih kakor tudi zadostnega gibanja pri prasičih. Obdelal je krmljenje s surovo in kuhano hrano, štedenje pri krmi in pravočasno redno pokladanje, sestavo krmi, potrebo paše zlasti po letošnji ostri zimi. Večja pozornost naj se obrača plemenskim svinjam, kajti od njih je odvisna vrednost praset. Predavatelj je poudarjal tudi veliko važnost selekcije ali plemenske odbire. Naj se odgajajo za pleme le dobra, zdrava in vsestransko razvita praseta. — Oba predavatelja sta se prepričala, kako pozorno so poslušali navzoči, kar jima bodi znak hvaležnosti. Za tako poučljiv poset jih še prosimo. Našim udom naj ostane to zborovanje v dobrem spominu. Naj se kot zvesti člani trdno oklenejo te korporacije, drugi pa, ki še niso člani, naj vstopijo h kmetijski podružnici v Ločah, kajti sloga jači — nesloga tlači. I.

KNJIŽEVNOST.

Novi perutninarski list v Novem Sadu. Za razvoj in propagando perutninarstva je izšel v Novem Sadu novi list pod imenom „Jugoslovenski Živinarski List“. List obsega za rejce in gojitelje perutnine zanimive strokovne članke. Uprava pošlje na zahtevo brezplačno številko na ogled. Naslov: Administracija „Jugoslovanski Živinarski List“, Novi Sad, Ustavska ul. br. 28.

Lav. L. Bajkov, Racionalno živinarstvo. Hrana, hranjenje i gojenje (Umno perutninarstvo. Krma, krmljenje in pitanje.) To je naslov novi knjigi, ki jo je spisal L. Bajkov, bivši direktor vzrejalšča perutnine v Stresu, sedaj član upravnega odbora perutninarskega društva v Beogradu. Knjiga obsega 347 strani in je bogato ilustrirana. Spisana je v cirilici. Pisatelj nam podaja v tej knjigi na podlagi svoje dolgoletne izkušnje in podprt z vso moderno literaturo ves potreben pouk o reji različne perutnine, in sicer od vseh podrobnosti, tako da lahko vsak praktično izvaja vse, kar je potrebnega za uspešno rejo. Vsa tvarina je obdelana v treh poglavjih. Uvodoma popisuje velikanski napredek in razvoj perutninarstva v Ameriki, na Danskem in Angleškem, ki so nam danes za zgled racionalnega perutninarstva. Ves ostali del knjige pa je posvečen prehrani teh živali in spisan s tem ciljem, da se dvigne tudi domača reja. V prvem poglavju je obdelana različna krma in njena sestava. Drugo poglavje obdeluje pripravo krme in način krmljenja razne perutnine, in sicer od prve mladosti naprej in za različne vrste. Obdelano je tukaj krmljenje kokoši, juncaric in kokel, puranov, gosi in rac. V tretjem poglavju so vsa potrebna navodila za pitanje perutnine in za pripravljanje živali za prodajo in razpošiljanje. Po uvodnih besedah o gozilih za uspešno pitanje in za prodajo pitanih živali je pisatelj obdelal pitanje piščancev, kornaric, pulardov, nadalje pitanje kokoši, puranov, gosi in rac. Vsa vsebina nam priča, da je pisatelj prvovrsten strokovnjak na tem polju in da ga je pri vsem trudnem delu vodila edina misel, da bi pomagal domačemu perutninarstvu do večjih uspehov in do širšega razvoja. Knjiga je toplo priporočena od poljedelskega

ministrstva v Beogradu. Tudi mi jo našim, jezika in pisave zmožnim članom, prav toplo priporočamo. Zaradi nabave se je obračati naravnost na pisatelja Lav. L. Bajkova v Zemunu, kralja Petra ul. 4. — Cena knjigi je 50 Din. R.

Razstava perutnine in kuncev na Ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 9. junija 1929.

Opozarjamo razstavljalce na sledeče: Razstava živali in drugi razstavni predmeti morajo dospeti na razstavišče pri perutnini najkasneje v sredo, 29. maja do opoldne, pri kuncih pa do torka, 4. junija opoldne. Razstava perutnine bo trajala od četrтка, 30. maja do ponedeljka, 3. junija, razstava kuncev pa od srede, 5. do nedelje, 9. junija. Vsa druga določila so bila prijavljena tudi že v prilogi Kmetovalca št. 7. Ocenjevalne komisije bodo poslovale ob popoldnevih za perutnino že 29. maja, za kunce pa 4. junija.

Poučni zlet v Monakovo od 5. do 10. junija 1929.

Prijave za zlet v Monakovo so zaključene in odslej ne bo mogoče nikogar več upoštevati, ki ni pravočasno vplačal 600 Din za prevozne in druge stroške. Udeležencev je več kakor dovolj. Največja težkoča je glede priskrbe prenočišč, ki so morala biti naročena že do 10. maja.

Vozne liste za vso progo kakortudi potni list za vse skupaj bo priskrbela Kmetijska družba.

Odhod udeležnikov iz Ljubljane proti Jesenicam bo v sredo, 5. junija ob 8.46 zjutraj z brzovlakom z glavnega kolodvora. Ker dobimo posebne vagone, morajo na tem kolodvoru vstopiti izletniki in velja znižana vožnja le od Ljubljane dalje.

Zletniki na gorenjski progi lahko vstopijo tudi na Jesenice, oziroma na tistih postajah, na katerih se brzovlak ustavi. Priglasenci iz Dravske doline pridejo lahko do Jesenic, toda do tam morajo plačati sami voznino.

Ker se bodo zletniki vozili ves dan in ostaja brzovlak na postajah le malo časa, naj udeleženci vzamejo za ta dan potrebno hrano s seboj. Za kritje stroškov, za hrano in prenočišče v Monakovem, naj vsakdo vzame vsaj še 600 Din s seboj. Po možnosti se bodo že potoma zamenjali v nemške marke.

Vplačani znesek 600 Din bo komaj zadostoval za vožnje, vstop na razstavo, prijavnino za prenočišče in napitnine. O tem je bilo že javljeno v „Kmetovalcu“ z dne 15. aprila, da bodo vsi stroški znašali najmanj 1200 Din.

Vsak udeleženec prejme posebno legitimacijo, glasečo se na njegovo ime, s katero se bo na poti legitimiral. Razen tega dobi poseben znak, ki ga bo vidno nositi, da se udeleženci v Monakovem med seboj spoznajo.

Vsak udeleženec naj se potruži, da se ves čas potovanja vzdržuje potreben red, disciplina in točnost.

Kdor bo prenočeval na skupnih ležiščih naj vzame s seboj milo in brisačo. Vsak večer dobi volneno odejo, za katero mora založiti 5 mark. Samo z nakazilom za skupno ležišče ima dostop v te prostore. Kdor ga izgubi, ne dobi nadomestila.

Kmetijska družba.

URADNE VESTI.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo,
dne 4. maja 1929.

Seji je predsedoval predsednik g. Sancin, navzoči so bili gg.: podpredsednik P. Pan ter odborniki Ažman, Bajuk, Brenčič, Bučar, Cerne, Globovnik, Hočevnar, Hrastnik, Hribnik, Jan, Košar, Mencinger, dr. Milavec, Petovar, Steblovnik, dr. Spiller-muys, Trček in Zupanič ter družbeni ravnatelj inž. Lah.

Velikega župana mariborske oblasti je zastopal oblastni kmet, ref. inž. Zidanšek.

G. predsednik je o poluenajstih otvoril sejo, ugotovil sklepčnost, pozdravil navzoče gg. odbornike in zastopnika velikega župana.

Ravnatelj je nato prečital zapisnika seje odbora od 21. februarja in seje direktorija od 13. marca v Celju, ki sta se oba brez pripomb odobrila.

Poročilo predsednika. G. Predsednik je poročal o nakupu skladišča in ustanovitvi zaloge blaga v Celju, ki je danes v polnem delu in zadovoljivo obratuje. Pozvale so se tudi podružnice iz okolice Celja na sestanek, toda od 44 pozvanih, se jih je odzvalo le 10. Bil je tudi v Beogradu ter posredoval tam zaradi podpor za razne kmetijske panoge, za katere je družba vložila prošnje. Obljubljeno mu je bilo, da se bodo primerno upoštevale. Izročil je g. ministru dr. Frangešu predlog za ustanovitev provizorne kmetijske zbornice pri Kmetijski družbi, za katerega pa ni našel zadostnega umevanja. Pri Srpskem Poljoprivrednem Društvu je poizvedal, v kakšnem stanju stoji akcija glede ustanovitve zveze kmetijskih družb v državi. Predsedniško poročilo se je vzelo na znanje.

Poročilo ravnatelja. Ravnatelj je poročal o delovanju Kmetijske družbe od zadnje seje glavnega odbora. Iz tega poročila je razvidno, da je bilo od novega leta sem strokovno delovanje družbe precej živahno. Pri njenih podružnicah je bilo 67 kmetijskih predavanj in tečajev. Posebno zanimanje je vladalo za umetna gnojila, po katerih segajo naši poljedelci vedno bolj. Tudi gnojilne poskuse je družba uvedla; nadalje poskuse s švedskim ovsem ter ječmenom in različnimi vrstami krompirja. Poskrbela je za semenski krompir, ki ga je v marsikaterih krajih Slovenije primanjkovalo. Opozorila je kmete na nevarnost, ki jim preti vsled nekalivosti koruze. Dosedanji poskusi so dognali, da koruza večji del pri nas ni trpela na kalivost. Sadnega drevja je družba oddala spomladi okrog 4300 komadov, v jeseni pa 3000, skupno torej 7300 komadov.

Družba je zastopala kmetijske interese in posredovala v vseh tistih primerih, v katerih se ji je zdelo potrebno. Da se pridobi tudi kmetu vsaj za sedaj nekako zastopstvo, je stavila kmetijskemu ministru predlog za ustanovitev provizornih kmetijskih zbornic s sedežem pri kmetijskih družbah. Vložila je protest proti novemu cestnemu zakonu, ki je grozil obremeniti našega kmeta z vzdrževanjem državnih cest in z visokimi taksami za vozila. Posredovala je v Beogradu za znižanje tovarnine, za prevoz kalijeve soli in čilskega solitra. Podala je svoja mnenja o raznih odredbah in načrtih zakonov, važnih za kmetijstvo.

Nadalje se je udeležila raznih prireditev kmetijskega značaja, kakor vinskih razstav in sejmov v Ivanjkovcih, Konjicah, Ptuj in Novem mestu, pastirskega tečaja na Jesenicah ter perutninarskega kongresa in razstave v Zagrebu. Njen perutninarski odsek bo o priliki letošnjega Velesejma priredil razstavo perutnine in kuncev. Družba organizira tudi poučni zlet slovenskih kmetovalcev na kmetijsko razstavo v Monakovo, za katero vlada veliko zanimanje.

Da ji bo mogoče svoje strokovno delovanje razširiti, je vložna na kmetijsko ministrstvo in na oba oblastna komisarija prošnje za podporo za razne kmetijske panoge. — Ravnateljstvo poročilo je bilo odobreno.

G. preusecnik je na to poročal o stanju blagovnega prometa. Predvsem je poudaril, da so se poljedelci oprijeli z veliko vmeno uporabe umetnih gnojil. Pri uvozu kalijeve soli so začele poskusne stanice stavliti zahteve, da se ta sol denaturira s petrolejem, oziroma s sajami. Družba bo skušala doseči ukinitve te neumestne zahteve, ki ni upravičena in bi to gnojilo le podražila. Od zadnje odobrovo se je družba odala vagonov: 118 superfosfata, 62% Tomasove žlindre, 7 kostne moke, 12% apnenega dušika, 30 nitrofoskala, 20% čiliskega solitra, 41 kalijeve soli, 8% kajnita in 13 apnenega prahu. Skupaj torej 313 vagonov. Toliko gnojila še ni oddala družba nobeno pomlad kakor letos. Posebno razveseljivo je dejstvo, da so kmetovalci začeli uporabljati v veliki meri superfosfat pri svojih setvah. Nadalje je prišlo v promet 4½ vagona oljnatih tropin, 1½ vagona klajnega apna, 2 vagona travnega semena in 3 vagona plugov in drugih strojev.

Po pravilniku ministrstva glede uvoza sredstev zoper rastlinske škodljivce se ne dovoli brez predhodnega dovoljenja uvoz žvepla, mešanega s 3% galice. Družba je proti temu protestirala in obenem zaprosila kmetijsko ministrstvo za tozadevno uvozno dovoljenje. — Kupčija z modro galico je v teku. Družba ima od nakupljenih 50 vagonov le nekaj malega še za oddati.

G. Zupanič je vprašal, je-li bo družba imela živinsko sol v zalogi. Ugotovilo se je, da se živinska sol dobi danes pri trgovcih, v skladiščih monopolne uprave v Sloveniji pa ne. Družba jo bo skušala dobiti nekaj v svoja skladišča.

Ravnatelj je poročal o pripravi za razstavo perutnine in kuncev. Pri obravnavi tega predmeta se je izrazila želja, naj bodo kletke za perutnino večje nego v minulemu letu. Pojasnilo se je, da so v ta namen že izdelane nove velike kletke. G. Košar je pripomnil, da je treba pri pospeševanju perutninarstva gojiti kokoši, ki nesejo težka jajca, kajti inozemstvo kupuje samo taka, ki imajo najmanj 54 g teže, medtem ko ima večina domačih kokoši komaj 46 do 52 g teža.

G. dr. Spiller-Muys je stavil predlog, da se ustanovi odsek za planšarstvo. Slovenija ima okrog 300 planin s površino 54.000 ha. Pri nas se je za planšarstvo storilo še malo, četudi je izredne važnosti za našo živinorejo. Vzbuditi je treba v kmetu zanimanje za racionalno planinsko gospodarstvo, zbirati statistični material, delati primerno propagando v „Kmetovalcu“ za izboljšanje planin itd. Ustanoviti je odsek za planšarstvo, h kateremu je pritegniti zastopnike kranjskega, radovljanskega in gornjegrajskega okraja. Po daljši obravnavi o tem predlogu, ki so ga zagovarjali vsi odborniki, se je sprejel predlog za ustanovitev tega odseka ter določili kot njega člani gg.: Ažman, Jan, Steblovnik, dr. Spiller-Muys, Mencinger, Hribnik in Piber. Ta odsek ima pravico kopirati tudi druge člane.

G. Černe je predlagal, da se ustanovi tudi konjerejski odsek. Dobil je pojasnilo, da obstoji za ljubljansko oblast že posebno konjerejsko društvo, ki je bilo ustanovljeno iz samostojnega konjerejskega odseka Kmetijske družbe. Ker se je pri nadaljnji obravnavi o tem predmetu čula pritožba, da oblastni komisar ne podpira dovolj konjerejskega društva, je g. dr. Milavec zavrnil to pripombo kot neutemeljeno. Če bi se pa zgodila kaka nepravilnost, tedaj naj konjerejsko društvo zahteva pojasnila od oblastnega komisarja. G. Petovar je pojasnil, da so bili konjerejski odseki pred vojno privilegirani od ministrstva, dandanes jim pa ta oblast noče priznati obveznega sodelovanja. Želeti bi bilo, da se pri oddaji žrebcev vsakako upoštevajo konjerejska društva.

VABILA

k občinam zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil
2. Slučajnosti.

Opomba. Opozarjajo se načelniki, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijske družbe, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Na Sv. Rešnje Telo, 30. maja 1929.:

Brezovica pri Ljubljani, ob polu desetih dopoldne pri Valentinu Mraku v Notranjih goricah; Dovje, ob treh popoldne pri načelniku;

v nedeljo, 2. junija 1929.:

Ambrus ob treh popoldne v Gasilnem domu; Brdo-Lukovica, ob treh popoldne pri Slaparju v Lukovici; Cerklje pri Kranju, ob treh popoldne v občinski pisarni; Dobrava pri Kropi, ob treh popoldne v šoli; Dol pri Ljubljani, ob treh popoldne v Društvenem domu; Moste pri Ljubljani, ob desetih dopoldne v Ljudskem domu; Osilnica, ob desetih dopoldne v Društveni dvorani; Predvor, ob polu osmih zjutraj v šoli; Selca, ob polu osmih zjutraj v Društveni dvorani; Stari trg pri Ložu, ob treh popoldne v dvorani kmetijske zadruge; Stična, ob sedmih zjutraj v Društveni dvorani; Sv. Križ pri Litiji, ob sedmih zjutraj v Veliki dvorani; Št. Janž, ob polu osmih zjutraj v Dvorani; Št. Jurij pod Kumom, po prvi sv. maši v Društveni dvorani; Št. Vid pri Stični, ob polu osmih zjutraj v Katol. prosvetnem domu; Trzin, ob devetih dopoldne v šoli; Zdoles, po prvi sv. maši v šoli; Žužemberk, po prvi sv. maši pri fari v dvorani izobraževalnega društva; Sv. Lovrenc na Dravskem polju, po prvi sv. maši v Čitalnici;

v nedeljo, 9. junija 1929.:

Krka, ob polu osmih zjutraj takoj po prvi sv. maši v šoli; Novo mesto, ob devetih dopoldne v podružnični hiši; Otave-Sv. Vid, po prvi sv. maši v gostilni Franca Zalarja v levi sobi;

v nedeljo, 23. junija 1929.:

Sv. Jakob v Slov. goricah, ob osmih zjutraj v stari šoli.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	295.— do 300.—	300.— do 325.—	325.—
	ječmen	1 "	195.— do 225.—	300.— do 325.—	325.—
	oves	1 "	315.— do 330.—	350.— do —	—
	proso	1 "	300.— do 330.—	— do 350.—	—
	koruza (nova, sušena)	1 "	290.— do —	— do 350.—	—
	ajda	1 "	330.— do —	— do 325.—	—
	fižol, ribničan	1 "	290.— do 290.—	300.— do 350.—	—
	fižol, prepelčar	1 "	830.— do —	400.— do 900.—	—
	krompir	1 "	875.— do —	— do —	—
	sladko seno	1 "	200.— do 250.—	200.— do 225.—	—
Seno in slama	kislo seno	1 "	125.— do —	150.— do 170.—	—
	slama	1 "	— do 125.—	100.— do 130.—	—
	slama	1 "	— do 100.—	80.— do 100.—	—
Goveja živina	Voli I. žive teže 1 kg	1 kg	11.— do —	9.— do 10.—	—
	II. " " 1 "	1 "	10.— do —	8.50 do 9.—	—
	III. " " 1 "	1 "	9.— do —	7.75 do 8.—	—
	Krave, klobasice	1 "	4.— do 5.—	5.25 do 5.50	—
	(Prigon v Lj. 104, v Mar. 445 glav.)				
Prasiči	Teleta žive teže 1 kg	1 kg	12.— do 13.—	11.— do 12.—	—
	(Prigon v Lj. 8, v Marib. 11 glav.)				
	6—8 tednov stari kom.	kom.	200.— do 300.—	225.— do 250.—	—
	3—4 mesece stari " "	" "	— do —	350.— do 450.—	—
	5—7 mesecev stari " "	" "	— do —	480.— do 550.—	—
Perutnina	debel žive teže 1 kg	1 kg	— do —	10.— do 12.50	—
	debela mrtve " 1 "	1 "	— do —	16.— do 17.—	—
	(Prigon v Lj. 989, v Mar. 32 glav.)				
	piščanec kom.	kom.	15.— do 20.—	20.— do 25.—	—
	kokoš " "	" "	25.— do 30.—	30.— do 45.—	—
Mleko, maslo, sir, jajca	mleko 1 lit.	1 lit.	2.50 do 3.—	3.— do 3.50	—
	smetana 1 "	1 "	— do 18.—	18.— do 14.—	—
	čajno maslo 1 kg	1 kg	44.— do 48.—	50.— do 60.—	—
	surovo maslo 1 "	1 "	40.— do 44.—	44.— do 48.—	—
	bohinski sir 1 "	1 "	34.— do 40.—	— do —	—
Kurtvo	sirček 1 "	1 "	8.— do 10.—	5.— do 6.—	—
	jajca kom.	kom.	1.— do 1.25	1.— do 1.25	—
Kurtvo	trda drva 1 m³	1 m³	180.— do —	125.— do 150.—	—
	mehka drva 1 "	1 "	70.— do —	90.— do 100.—	—

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohman. — Tisk J. Blasnikova nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

Zabranivši drisko pri teletih in prasičih, je Thürpil občeudovalnega uspeha. Njegova dobrota je neoporekljiva. Ne manjka pri nas v nobeni hiši.

O. H., kmetovalec v O.

Edina tovarna: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen. Zastopstvo: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Frano Kafol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo tako naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. Cena 10 Din. (Denar se lahko priloži pismu). 249

I. JAX & SIN
Ljubljana,
Gospodstva c. 2
priporočamo bogato zalogo. Pisalni stroji Adler in šivalni stroji za rodbino in obrt.
Vozna kolesa Styria Dürkoop, Ceniki zastoj in franko.

Knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“

v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem, italijanskem in madžarskem jeziku priporočamo vsem kmetovalcem. Naroča se pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Cena 10 Din v predplačilu. (Denar se lahko priloži pismu).

Slamoreznice Kaub: VS10 brez sklopke po Din 2090.—, VFS12 s sklopko po Din 2450.—, VFS12 s sklopko in verigo po Din 2900.—, CCH12 za pogon z motorjem ali vitljo po Din 4050.—

Slamoreznice Borek: JS8 po Din 1680.—, VS10 po Din 1900.—, VFS12 po Din 2150.—, VFS12 z verigo po Din 2300.—, VFS14 z verigo po Din 2770.—, Alpina po Din 2230.—, HLC za ročni ali motorni pogon po Din 2800.—, EAS za motorni pogon po 3600.—, ERS s stremi noži po Din 5700.—

Robkači za koruzo EMRV z ventilatorjem po Din 1180.—, EMR po Din 1120.—, mali ročni Mignon po Din 110.—

Vitlji (gepelj) EGF za 1 ali 2 konja po Din 2680.—, EGB24 za 2 konja po Din 3230.—, transmisija za vitelj ER po Din 1630.—, D800 po Din 540.—

Planeti št. 8 — kot okopalnik osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 820.

Mlatilnice ročne ERM po Din 2720, za pogon z motorjem ali vitljo ZM18 2200 Din, ZMVS po Din 5850.—

Drobljač (šrotar) „Gloria 6“ po Din 4950.—, MK2 za ročni pogon po Din 850.—

Najboljši in najekonomičnejši
elektromotorji

iz znanih čeških tovarn

Skodovi Zavodi v Plznju

se nahajajo v velikosti od 1/4 do 30 ks, stalno v naši zalogi v Ljubljani. — Obrnite se na:

ZASTOPSTVO ŠKODOVIH ZAVODOV
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7.
Telefon št. 2966.

Prišel je čas, da kupite

ALFA- ročni separatorji
ALFA- separatorji na strojni pogon
ALFA- naprave za mlekarstvo
ALFA- parilniki za kremo
ALFA- transportni vrči za mleko
ALFA- molzni stroji kakor tudi rezervni deli se dobe vedno pri

ALFA
d. d.

Separatorji in stroji za mlekarstvo
Zagreb, Boškovičeva ul. 46

ali njenih zastopnikov: Franc Krištof, Ljubljana, Sv. Petra c. 60; Franc Borec, Šmarca pri Kamniku; Bož. Guštin, Maribor; Vinko Slapšak, Trebnje; Anton Zemljič, Sv. Lenart v Slov. Goricah.

Povsod in v najmanjši vasi iščemo prodajalce in zastopnike.

Hranilnica mestne občine Brežice

v lastni hiši št. 27. Rač. pošt. hran. 10.704. Telefon št. 13.

nudi **popolno** varnost za vse vloge, ker jamči za iste razen hranilničnega premoženja **mestna občina Brežice** z vsem svojim premoženjem in **vso davčno močjo**. Tudi **rentni davek plača hranilnica sama**. — Strankam se pošljejo na željo poštne položnice za brezplačno nalaganje denarja. — Dovoljuje nosilna na vknjižbo, proti poročanju in zastavi vrednostnih papirjev, kakor tudi kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Uradni dnevi vsak dan razen nedelj in praznikov od 8-12 in od 14-19 ure.

1fla-
Silo

1. Prehranimo več živine.
2. Pozimi imamo sočne krme in več mleka.
3. Uporabimo vso letino, ki jo noben dež več ne pokvari
4. Ohranimo cvete in liste, bogate na beljakovini in preprečimo vsako potratu.
5. Prihranimo na prostoru in je varno proti ognju.
6. Poceni produkcijo bolj kot nobena druga kmet. naprava. Silaža je zimska paša, jo lahko krmimo govedu, svinjam in konjem.

Sporočite število glav svoje živine ter še danes zahtevajte brezplačni silo-prospekt!

„IFLA-SILO“ D. Z. MARIBOR
KOROŠČEVA ULICA ŠTEV. 39.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20,—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Vsa koga 10. in 25. v mesecu se zaključni sprejemanje oglasov za prihodnje število. Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Unda - Radio

Radio - Aparate in sestavne dele nudi kmetovalcem tudi na obroke: Glavno zastopstvo za Jugoslavijo Teodor Drenig, Ljubljana, Drenikov vrh.

Najnovejše štedilnike.

Kotle, peči, vrata, mreže, ventilacije, predpražnike, želez. korita za svinjake, okna in mlekarske potrebščine, izdeluje in razpošilja po nizkih cenah: Jakob Malenšek, železo-konstrukcijska delavnica Boh. Bistrica.

Kupujemo

zlatu, srebro, platin, srebrne krone. Prevzamemo v pozlatenje in posrebrjenje. Tovarna za ločenje dragih kovin, Sp. Šiška, Sv. Jerneja c. 8.

Jajca za valenje

od velikih plimontk kokoši komad po 2.50 Din in jajca od velikih gosi Toulouse pasme po 5 Din razpošilja: Avgust Kuhar, posest. in gostil. Vevče, pošta Dev. Mar. v Polju.

Kravarja (Schweizer)

četudi oženjen, ki je dober molzec in zna vsa tozadevna dela, se sprejme čim prej! Ponudbe je poslati na Oskrbništvo posestva Brandhof, Studenci pri Mariboru.

Kovaški meh

z dvema cilindroma, 36 col. že rabljen, cena 350 Din, ima na prodaj: L. Breskvar, ključavničar, Ljubljana, Sv. Petra nasip 25.

Krasno tele

bikec, montafonske pasme, 6 tednov star za plemo je na prodaj: Hotel „Sion“, Ljubljana.

Proda se mlatilnica,

še dobro ohranjena s tresilom in dvema čistilnikoma, na motorni pogon od 5-6 HP, cena po dogovoru. Kmečka gospodarska zadruga v Zgor. nji Šiški.

Sedlarskega vajenca,

ki ima veselje se izučiti sedlarske obrti, sprejme takoj Ivan Križnar, sedlar, Lipnica, pošta Podnart.

Gepelj in plug.

Na prodaj ima popolnoma dobro ohranjen gepelj L. r. 2., ter 9 metrov drogov in jermenice za 2000 Din in komplet plug-samec, skoraj nov, gorenjski izdelek za 200 Din. Tomaž Križnar, Okroglo 5, p. Naklo pri Kranju.

Kosilni stroj

z dvema nožema in brusilnikom, malo rabljen, ima na prodaj Milan Guštin, posestnik, Metlika.

Gepelj in slamoreznico

oboje še v zelo dobrem stanju, ima na prodaj vsled naprave na električni pogon: Janko Zupan, posestnik v Naklem pri Kranju.

Oskrbnik se išče.

Za posestvo približno 50 oralo veliko, z velikim hmeljnikom in sadnim vrtom, kateri je strokovnjak v gojenju hmelja in sadnih dreves, ter drugih gospodarskih opravilih in živinoreji, deloma proti mesečni plači, deloma pa udeležbi na donosu. — Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo Kmetovalca pod oznako „Hmeljnik štev. 145.“

Kozolec,

deset štantov dolg, z kamenitimi podstavki, z slamo krit, ima ugodno na prodaj Franc Traven, Tacen. (Kozolec se nahaja v St. Vidu št. 29 nad Ljubljano.)

Jajca za valenje

od kontrolirano čistokrvnih štajerskih kokoši, komad po 3 Din, (s pakovanjem) vedno na prodaj. Twicklovo oskrbnništvo Maribor, Krčevina. — Naše kokoši so legle v Klosterneburgu (Wettlegehof) v enem letu (1925-26) povprečno 178 jajec — ena kokoš.

Lepega bika,

plemenjaka, simodolske pasme, 17 mesecev star, ima na prodaj Jernej Škol, Polhovgradec pri Ljubljani.

Kupim mlado kravo

ali brejo telico čistokrvne „montafonske“ pasme. Ivan Petrič, Selsček 29, pošta Begunje pri Cernci.

Letnike

„Slovenski Sadjar“ 1915-1927 po 10 Din in „Slovenski Čebelar 1904-1922 po 5 prodam. Rup. Brovet, Trebnje.

Knjižica „Vrboreja“.

Praktičen pouk, kako gojiti pletarsko vrbo in kako uporabljati protje, spisal strok. učitelj Jos. Baran, se naroči pri Kmetijski družbi v Ljubljani. (Cena Din 10.— v predplačilu).

Na prodaj

je lepa salonska starinska ura 30/40 cm, zlata možka ura in zlata verižica, postelja z nočno omarico, velika kuhinjska kredenca, razne slike in okvirje in kuhinjska posoda, vse v Ljubljani. Naslov se izve pri upravi „Kmetovalca“, Turjaški trg 3.

Kupujte brusne kamne

Dobijo se v vseh večjih trgovinah z železnino.

PILJUČNE BOLEZNI SO OZDRAVLJIVE!

Piljučna tuberkuloza — jetika — kašelj — suhi kašelj — sluzasti kašelj — nočno potenje — bronhijalni katar — katar požiralnika — zaslinjevanje — pljuvanje krvi — bruhanje krvi — tesnoba — astmatično dihanje — bodljaji itd. so ozdravljivi!

Že na tisoče ozdravljenih! Zahtevajte takoj mojo knjigo

„Nova umetnost prehrane“

ki je že mnoge rešila. Lahko se uporablja pri vsakem načinu življenja in pomaga bolezen hitro premagati. Tridesna teža poraste in postopno spnenje ustavlja bolezen. Resni zdravniški izvedenci potrjujejo izbornost kakovost moje metode in priporočajo uporabo iste. Čim prej pričnete z mojim načinom prehrane, tem boljše je.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali veliko koristnega. Kogar mučijo bolečine, naj piše še danes! Naglašam ponovno, da dobite moje pojasnilo popolnoma brezplačno, brez vsake obaveze z Vaše strani in bo Vaš zdravnik gotovo pristal na ta od prvovrstnih profesorjev ocenjen nov način Vaše prehrane.

Rad bi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete, ter boste od mojega tamošnjega zastopstva kadarkoli postreženi.

Črpajte pouk in pojačeno življensko voljo iz knjige izkušenega zdravnika. Ona vsebuje okrepitev in življensko tolažbo ter je namenjena vsem bolnikom, ki se zanimajo za sedanj način znanstvenega zdravljenja pljuč.

Moja adresa: GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstr. 24, (Abt. 649)

Kmetska posojilnica ljublj. okolice

P. Z. Z. N. Z. v Ljubljani

je imela 2. t. m. svoj 49. redni občni zbor. Iz poročila ravnanstva tega najstarejšega slovenskega zavoda v Ljubljani, posnamemo sledeče:

Upravno premoženje se je v preteklem poslovnem letu zvišalo na Din 179.576.140:54. Hranilne vloge so se dvignile na Din 171.893.172:24, ter so prirastle v primeri s prejšnjim letnim stanjem za okroglo Din 20.000.000:—.

Ker se je povpraševanje po kreditih v preteklem letu silno stopnjevalo, zlasti radi kulantne obrestne mere, ki jo nudi zavod v zaščito domačega trga, so posolila dosegla ob sklepu leta Din 150.542.797:23. Povišek posojil proti prejšnjem letu stanju vsebuje predvsem le kratkoročne, sezonske kredite. Rezervni zakladi so se dvignili na častno svoto Din 7.352.330:75. Čisti dobiček izkazuje po strogo izvršenih odpisih Din 509.929:23. Občni zbor je votiral poleg raznih drugih znatnih vsot za narodne dobrodelne namene tudi 50 tisoč dinarjev za Univerzitetni sklad v Ljubljani.

Število deležnikov se je zvišalo na 3410.

Inserirajte v „KMETOVALCU!“

KMETOVALEC.

**Glasilo Kmetijske družbe
za Slovenijo.**

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/1 stran	Din 2400—	1/6 strani	Din 400—
1/2 strani	Din 1200—	1/8 strani	Din 300—
1/3 strani	Din 800—	1/10 strani	Din 200—
1/4 strani	Din 600—	1/12 strani	Din 100—
Priloga listu stane Din 1500—, Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20— vsaka nadaljnja beseda 1 Din.			

Kmetovalci udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji, t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim „cenejšim“ ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjovcih pri g. Lovro Petovarju; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matevžu Stržaj; v Ptuj pri Kmet. društvu.

Večje zaloge apnovega dušika so:

pri kmetijski podružnicah v Novem mestu, Rovtuh, Gor. Logatcu, Kostivnici, St. Jerneju, Železnikih, Frankolovem, Škofji vasi - Vojniku, Brežicah, St. Ilju pri Velenju, v Velenju, Smartnem ob Paki ter pri hmeljarni v Žalcu.

Cena modri galici.

Vsled ugodnega nakupa angleških funtov je Kmetijska družba znižala ceno modri galici za cele vagone na 8.30 Din za kg, za polvagnske dobave na 8.40 Din za kg franko vsaka postaja v Sloveniji; pri nadrobni prodaji pa 8.50 Din za kg, franko Ljubljana, Celje ali Maribor.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Deteljina, travna in druga semena.

Domača detelja, gorenjska . . .	98% čis.	95% kal.	26.— Din
lucerna, pristna francoska . . .	98% "	95% "	34.— "
lucerna italijanska	98% "	95% "	22.— "
lucerna banaška	96% "	95% "	26.— "
hmeljna lucerna	98% "	90% "	24.— "
bela detelja (inkl. 3% švedske) . .	97% "	95% "	36.— "
mačji rep	98% "	93% "	14.— "
francoska pahovka	90% "	85% "	36.— "
angleška ljulika	98% "	85% "	14.— "
laška ljulika	99% "	95% "	15.— "

Zmesi travnega in deteljinega semena, sestavljene po strokovnih navodilih z gori imenovanih vrst stanejo: I. za

barski svet kg Din 28.—; II. za peščeno zemljo kg Din 28.—; III. za srednje težko zemljo kg Din 26.—; IV. za težko zemljo kg Din 26.—.

Korenjevo seme, Saalfeldsko po Din 50.—.

Semenska pesa: Mamut, rdeča po Din 15.— za kg.

Semenska grahara, (grahica) jara, po Din 6.— za kg.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagnskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 275 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 13.— 100 kg, samo vagnske pošiljke.

Čilski soliter, 15.5% dušika, v vrečah približno po 80 kg po Din 3.50 za kg. Pri vagnskem odjemu po Din 3.35 za kg franko vsaka postaja v Sloveniji.

Kalijeva sol, 42% po Din 180.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 95.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit 12—15% po 90.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400 do 600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 128.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagnskem odjemu cena po dogovoru.

Nitrofoskal - Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejana kostna moka. 30% fosforove kisline, 1/2% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 94.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagnskem odjemu cena po dogovoru.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 215.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Krmila:

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 3.50 za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.
Lanene tropine z 38/40% beljakovin in toščice po Din 3.90 za 1 kg v vrečah po 50 kg.
Orehove tropine 48% beljakovin in 8% maščobe po Din 3.80 za kg.
Sesamove tropine 50% beljakovin in toščice po Din 3.80 za kg.
Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 7.— za kg, na drobno Din 7.50 za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 1/2 kg po Din 20, v ročkah po 3 1/2 kg Din 50.—.
Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kilogram na drobno v pločevnatih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z amabalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevnaste kante.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.
Cepilna smola v skatljicah po 1/4 kg po Din 8.—; v skatljicah po 1/2 kg po Din 15.—; 1/2 kg po Din 28.—.
Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.
Gumijeve cev za škropilnice po Din 15.— za meter, tenke po Din 8.—.

Gumijeve kroglice po 2.— in 2.50 Din.
Gumijeve vezi Continental, kg po 120.— Din.
„Jullien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče 1/4 kg Din 30, 1/2 kg Din 50, 1 kg Din 90.—.

Merilo za sode, novost patent Matievič, vstevši tabelo po 130.— Din za 2 m zložitljiv aparat.
Natrij bisulfit v tabletah, 1 kg Din 120.—.
Raijevo ličje, kg po 24.— Din.

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—.
Srgo patroni po Din 7 za komad.
„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwile, po Din 140.—.

Škropilnice franc. znamke „Automatique“, nahrbtnne Din 680.—.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechwile“ ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patent. razpršilnikom Din 2900.—.

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160.

Škropilnice ročne, Ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po 2 lit. Din 210, ponikljane po 1 lit. Din 220, po 2 lit. 225 za komad.

Trtne škropilnice, bakrene, original. Vermorel po Din 500, sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450.—, prava francoska Superieur po Din 500.—, original. Austria po Din 500.— za komad.

Škropilnice, Flickove nahrbtnne po sistemu Jessernigg po Din 640.— komad, s pumpo na poteg po Din 640.— za komad.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Duet po Din 130, navadni razpršilnik po Din 18, Flickov razpršilnik za trte po Din 90.— za komad, za drevje in hmelj po Din 110 za komad.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke Theo Seltz po Din 120.—.

Vinometri „Weinlaube“ inozemske tvrdke po Din 60.—.
Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 3.90 za 1 kg, z 3% galice po Din 4.20 za 1 kg.

Žveplov trakovi na azbestu po Din 16 za kg.
Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.
Žveplalniki ročni po Din 65.— komad.

Zbirka vrtnarskega in sadjarskega orodja.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja od Din 34.— do Din 150.—.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 60 do Din 82.—.
Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 20 do Din 30.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepčev in gosencih gnezd Din 135.— do 150.—, peresa k škarjam po Din 1.—.

Drevesne škarje Kunde od Din 40 do 190.
Drevesne žage Din 40.— do 90.—.
Drevesne ščetilnice (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 22.— do Din 40.—.
Lopate za štihanje nasajene po Din 64.— do Din 80.—.
Strgule za drevje po Din 30.
Brosni kamni za Kundejevo orodje 12 Din.
Vrtno zalivalke „Jajag“ 101 Din 180.—, 141 Din 215.—, 161 Din 225.—.

Živinoreja in mlekarstvo.

Brzoparilniki Alfa s pocinjenim kotlom 50 litrov Din 1250, 80 litrov Din 1625, 100 litrov Din 1725, 120 litrov Din 1850.

Gumijevi seski za teleta po Din 30 komad.
Gobčni odpiral „Ekspres“, 150 Din komad.
Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerbaju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—.
Posnemalniki: Domo H za 30 lit. po Din 875, AX za 40 lit. po Din 1000, M za 70 lit. po Din 1055 komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1050, E2 za 100 lit. po Din 1250, F za 140 lit. po Din 1700, A za 200 lit. po Din 2500.
„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 lit. Din 700.—. M. O. za 60 lit. Din 1350.— za 100 lit. K1. po 1850.— Din, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Hoybergov aparat za določanje toščice v mleku in smetan tip 33 Din 570.—, tip 25 Din 690.—.

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodana) v skatljicah po 25 gramov po Din 15.—, 50 g po Din 25, 100 g po Din 45, 500 g po Din 200.—.

Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930, 360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000, 290/420 cm po Din 1150.—.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—.
Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 20.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje, železne z 10 zobmi po Din 12.50.
Grablje, železne z 12 zobmi po Din 15.—.
Grablje, železne z 14 zobmi po Din 17.50.
Grablje, železne z 16 zobmi po Din 20.—.

Lopate za štihanje po Din 20.—.
Lopate za nakladanje po Din 24.—.

Vile, železne s 3 roglji po Din 13.—.
Vile, železne s 4 roglji po Din 14.—.

Vile s 3 roglji, garantirano po Din 23 za komad.
Vile s 4 roglji, garantirane po Din 25 za komad.

Mortal aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu šte. 15), po Din 80.— za garnituro.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—.

Francoski ključ (francozi) Rapid, mali po Din 35.—, srednji po Din 62.—, velik po Din 100.— za komad.

Poljedelski stroji:

Sackovi plugi in plužni deli:

R14MN po Din 1600.—.
D8MN po Din 990.—; D7MN po Din 900.—, s plužno na vijake Din 1150.—; D6MN po Din 750.—; D5MN po Din 700.—; obračalni NW7 po Din 1150.—; NW5 po Din 1130.—; z obračalno osjo po Din 1300.—; dvojni obračalni plug BW5 po 1650.— Din; dvobrazdni plug ZH9 po Din 1520.—.

Ospalnik BHR po Din 400 in po Din 700.

Glave D9SS po Din 410.—, D8MN po Din 350, D7MN po Din 300.—; D6MN po Din 270.—; SUN na dve brazdi 420 Din, za izkopavanje krompirja po Din 280.—, za osipavanje 300.— Din.

Lemeži za D8 po Din 35.—, za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.
Prevozna priprava za D7, D6 in NW7 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1780; z 9 peresnimi noži po Din 1890.

Plužne enokolesne po Din 150.
Peresni poglabljač po Din 650.

Plugi HSCS: znamke UP5 po Din 825.—, UP6 po Din 870.—, UP7 po Din 960.—.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 175.—.

Brane.

Dvodielne njivske MI 780 Din, MII 750 Din, MIVb 600 Din.

Sackova 3 delna njivska brana Ia po Din 1600.—.

Sackova 3 delna njivska brana GE3 s premakljivimi vrstami po Din 1150.—.

Travnški skarifikator na visokih kolesih Darius 14 (s 14 premikalnimi travni noži) po Din 2100 za komad.

Skarifikator Ara 12 za globoke brazde, komplet po Din 1280 za komad, Ara 16 po Din 1520.—.

Travnške brane z zvezdnatimi členki 3 po Din 900.—, 4 po Din 1050.—.

Triljerji (originalni Heidovi) razr. II/2 po Din 3200.—, II/1a po Din 2300.— komad.

Triljer „Feniks“ po Din 3500.— komad.